

Hoe koffie ‘uit het bos’ de natuur in El Salvador beschermt

Koffie die zo wordt verbouwd dat de biodiversiteit wordt beschermd. De familie achter ‘boskoffieleverancier’ Casal bewijst in El Salvador dat het kan: haar koffie groeit in de schaduw van inheemse boomsoorten. Lees waarom het ASN Biodiversiteitsfonds investeert in dit principe.

In El Salvador zijn het voornamelijk familiebedrijven die koffie verbouwen. Boerenfamilies die generaties lang ervaring hebben met het verbouwen van koffieplanten, het plukken van koffiebossen en het bewerken tot koffiebonen. En ze weten uit die lange ervaring ook als geen ander wat de natuur nodig heeft om ook toekomstige generaties koffieboeren een goed bestaan te kunnen bieden.

BOSLANDBOUW

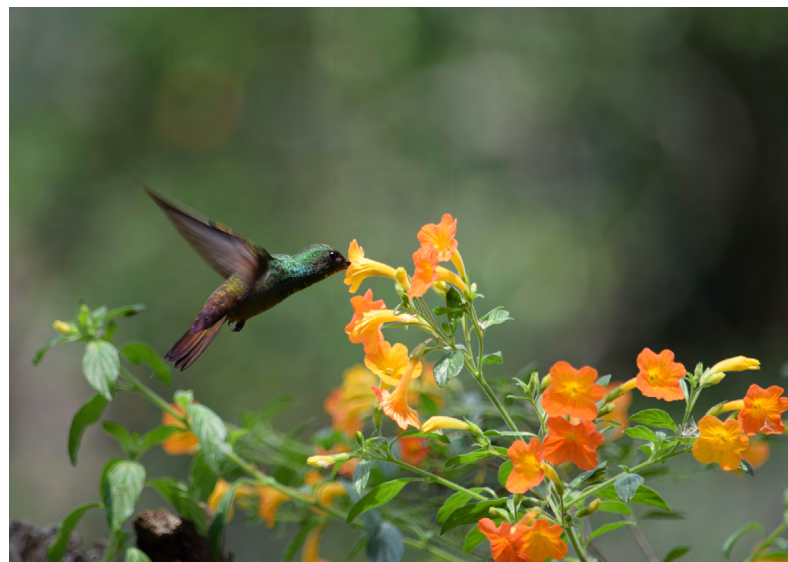
Een van die familiebedrijven is Casal, actief in het westen van El Salvador en geleid door Miguel Menéndez. Bijna anderhalve eeuw geleden werd het bedrijf door zijn grootvader opgericht, en in die bijna anderhalve eeuw is het familiebedrijf uitgegroeid tot een redelijk groot koffie-exportbedrijf met klanten in Europa, de VS, Japan en Australië.

Het familiebedrijf van Menéndez omvat inmiddels een groot deel van de koffieketen: van de 255 hectare bosgrond op acht boerderijen tot de verwerking van de oogst van koffiebes naar koffieboon in een eigen moderne fabriek, de beneficio Piedra Grande. Een deel van de bonen wordt zelf gebrand en lokaal onder eigen merk verkocht. Het grootste deel gaat als ongebrande bonen in balen van bijna 50 kilo naar het buitenland.

De bonen van Casal zijn gewild, vanwege de smaak en de duurzame aanpak van het bedrijf. Steeds meer klanten raken bekend met de voordelen van 'boskoffie' ten opzichte van laaggelegen koffieplantages in de zon. Die duurzame teelt in de schaduw van inheemse boomsoorten biedt de klanten van Menéndez een goed verhaal. Een logisch verhaal ook. 'Boskoffie' heeft namelijk enorme voordelen vergeleken met het verbouwen van koffie op plantages in de zon.

BIODIVERSITEIT BESCHERMD

Het koffiebos legt CO₂ vast en beschermt de biodiversiteit. Kunstmest is overbodig dankzij het onaangestaste ecosysteem. Daar scharrelen talloze vogelsoorten, reptielen, kleine zoogdieren en insecten rond tussen de inheemse boomsoorten.

Maar de grootste bijdrage aan de natuur leveren de met bomen omringde koffieplanten aan het grondwaterbeheer. Het bos voorkomt bodemerosie en laat natuurlijke plekken in stand waar water zich kan verzamelen. Met zijn rijke humuslaag vormt het bovendien een natuurlijk filter dat regenwater zuivert.

El Salvador bestaat nog maar voor minder dan 13 procent uit bossen, en slechts een klein deel daarvan is oerwoud. Doordat koffieboeren als Casal met hun boslandbouw een goed rendement halen uit het bewaken van de biodiversiteit, zijn ze een fantastische buffer tegen verdere ontbossing. En dat maakt El Salvador, nummer 20 op de lijst met koffieproducerende landen, een bijzonder koffieland tussen zijn Latijns-Amerikaanse concurrenten: de meeste koffie die er wordt verbouwd, groeit in de schaduw.

BUFFER VOOR HET TROPISCH WOUD

Ook een deel van de percelen van Casal fungeert letterlijk als beschermende zone voor de natuur. Ze grenzen aan het natuurreservaat en nationaal park El Imposible, waar 500 vogelsoorten in een bedreigd tropisch droog woud leven. Rond de 80 procent van het Salvadorese oerwoud is op een vergelijkbare manier omgeven door boslandbouw.

Casal verbouwt zijn koffie op een redelijk grote hoogte van tussen de 1300 en 1700 meter. Dat zorgt ervoor dat de bonen zich langzamer ontwikkelen tot de specifieke smaken waar kenners naar op

zoek zijn. Dat, gevoegd bij het oog voor duurzaamheid en goed werkgeverschap voor de 200 mensen die de familie Menéndez in het hoogseizoen van inkomen voorziet, zorgt ervoor dat Casal zijn koffie als premium product kan vermarkten. Menéndez belooft bovendien dat zijn koffie traceerbaar is, 'van de boom tot het koffiekopje'.

FINANCIERING VIA ECO.BUSINESS FUND

Voor zijn familiebedrijf Casal heeft Menéndez de afgelopen jaren een eigen fabriek opgebouwd, waar de bonen met moderne technieken op een duurzame manier worden gewassen en gedroogd. Bij het drogen van de koffiebonen gebruikt Casal bijvoorbeeld de warmte die vrijkomt bij het verbranden van de schillen en omgevallen bomen uit het koffiebos.

Ook beheert zijn bedrijf een eigen zaadbank, met koffiesoorten die niet alleen nu goed gedijen, maar ook bestand zijn tegen de klimaatverandering, die ook El Salvador treft. Voor de investeringen in installaties en nieuwe aanplant zoekt Menéndez financiering bij een lokale partner van eco.business Fund, een impactinvesteringsfonds waarin het ASN Biodiversiteitsfonds belegt.

BLENDED FINANCE ALS RISICO-KUSSEN

Het eco.business Fund ondersteunt bedrijven die de natuur beschermen, biodiversiteit omarmen, zorgen voor een duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen en klimaatverandering helpen tegengaan. Exact wat een koffieproducent als Menéndez doet, en exact wat ook de doelstelling is van het ASN Biodiversiteitsfonds.

Het eco.business Fund werkt met een zogeheten 'blended finance-structuur': het combineert privaat kapitaal zoals dat uit het ASN Biodiversiteitsfonds met geld van overheden en ontwikkelingsbanken. Het grote voordeel voor de beleggers: het geld van overheden en donoren werkt als een 'risico-kussen' en dekt de meest onvoorspelbare risico's af.

Het geld wordt deels indirect aan het werk gezet: het eco.business Fund leent het uit aan lokale organisaties die op hun beurt de financiering verstrekken voor projecten en bedrijven die passen bij de biodiversiteitsdoelstellingen. Sinds de start in 2014 is het Duitse fonds gegroeid naar een portfolio met een waarde van in 2021 inmiddels ruim 489 miljoen dollar.

SCHOONSTE FABRIEK

Dankzij die financiering kon Menéndez alle benodigde investeringen doen in zijn koffiefabriek Piedra Grande en in de Casal-merken, en kon hij de internationale markten opzoeken. In een [interview op YouTube](#) vertelt hij trots hoe inkopers van de beste koffie uit de VS, Zweden en Engeland hem weten te vinden. 'Ik heb het vanaf de grond af opgebouwd en het is nu de schoonste fabriek van het land,' zegt hij. 'Dat zeggen wij niet, maar klanten die ons bezoeken.'

En het belangrijkste: met zijn koffie leert hij Salvadorianen wat kwaliteitskoffie is. 'En we behandelen daarbij de natuurgebieden met respect. Omdat het hier maar zes maanden per jaar regent, hebben we de bossen nodig. Voor onze koffie, maar ook voor de drinkwatervoorziening van al mijn landgenoten. Het is extreem belangrijk dat we zoveel mogelijk bos weten te behouden.'

DE DUURZAME AANPAK VAN CASAL

Duurzame aanpak	Voordelen
Boslandbouw	Legt CO ₂ vast
	Minder gebruik kunstmest
	Voorkomt bodemerosie
Zaadbank met koffiesoorten	Beter voorbereid op klimaatverandering
	Minder kwetsbaar voor ziekten en plagen
Ecologische verwerking koffiebonen	Meer hergebruik van water
	Minder waterverspilling
Opvang regenwater	Tijdens droogteperiode beschikking over voldoende water
Waterzuivering	Efficiënt watergebruik
	Minder kunstmest nodig
	Minder waterverspilling

KOFFIELAND EL SALVADOR

Plaats in de wereld als exporteur	20
Oogstseizoen	oktober-maart
Aandeel boskoffie	95%
Koffiesoorten	Bourbon (60%), Pacas, Pacamara, Caturra & Catuai
Verwachte export '21/'22:	545.000 balen van 60 kilo
Belangrijkste afzetmarkten:	aandeel in procenten van totaal
	VS41
	Duitsland9,4
	Japan9,3
	Italië7,7
	België7,4
	Engeland4,9
	Zuid-Korea2,9
Werkgelegenheid	36.000 banen

bron: SCC/Salvadoran Central Bank (BCR)

bron: SCC/Salvadoran Central Bank (BCR)